

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

КАФЕДРА
ЕКОНОМІЧНОЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ
ГЕОГРАФІЇ

XI

міжнародна науково - практична
інтернет - конференція

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали XI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р.)**

**Луцьк
2025**

УДК 911.3:30/33(082)
С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 29 жовтня 2025 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали
С 90 XI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. 224 с.

ISBN 978-617-8279-73-8

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на XI Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(082)

ISBN 978-617-8279-73-8

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2025
© Колектив авторів, 2025

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ТА ШЛЯХІВ ЙОГО ФОРМУВАННЯ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Постановка проблеми. Сьогодні пізнавальний інтерес – це не лише емоційне ставлення до навчального матеріалу, а й складна інтегративна характеристика особистості, що поєднує в собі мотиваційні, пізнавальні та вольові компоненти. З позиції сучасної педагогіки та психології він розглядається як рушійна сила навчання, що сприяє формуванню стійкої внутрішньої мотивації, позитивного ставлення до пізнання й саморозвитку. Практика показує, що в умовах традиційної побудови уроків географії, спостерігається зниження зацікавленості школярів, формалізм у сприйнятті навчального матеріалу, низький рівень залучення до пошукової й творчої діяльності. Це потребує педагогічного переосмислення та оновлення методичних підходів до організації навчального процесу.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні, розробці й апробації ефективних методів для формування пізнавального інтересу на уроках географії.

Результати дослідження. Проведене дослідження рівня пізнавального інтересу учнів 7-х класів опорного закладу «Колківський ліцей» до вивчення географії та шляхів його формування мало анонімний характер. Під час анкетування було визначено рівень зацікавленості школярів у вивченні географії, який виявився переважно середнім.

Наступним етапом дослідження стало визначення форм і методів навчальної діяльності, які викликають найбільший пізнавальний інтерес в учнів під час уроків географії. Результати опитування засвідчили, що найпривабливішими для школярів є перегляд навчальних відеоматеріалів, робота з картами та участь в інтерактивних іграх, що свідчить про ефективність використання візуальних, практико-орієнтованих та ігрових методик у навчальному процесі. Окрему увагу було приділено визначенню основних мотиваційних чинників, які впливають на формування інтересу до географії. До них належать: змістовність і цікавість тем, інтерес до подорожей, активні форми навчальної діяльності та прагнення отримати позитивну оцінку.

На основі отриманих результатів було розроблено інтегрований урок географії із застосуванням інноваційних педагогічних технологій. До структури уроку були включені метод проєктів, прийоми розвитку критичного мислення («мозковий штурм», «шість капелюхів мислення»), елементи дослідницького підходу та диференціація завдань за рівнем складності. Під час заняття використовувалися інтерактивна мапа кліматичних поясів, VR-тур різними кліматичними зонами, роздаткові матеріали для групової роботи та картки з рівневими завданнями [2].

З метою оцінки ефективності проведеного уроку було здійснено повторне анкетування учнів. Отримані результати продемонстрували суттєве підвищення рівня пізнавального інтересу після проведення інтегрованого заняття. Це підтверджує результативність поєднання проєктного методу, STEM-елементів та цифрових інструментів у процесі навчання. Аналіз якісних показників учнівських робіт, виконаних у межах проєктної діяльності, засвідчив зростання рівня самостійності мислення, здатності інтегрувати знання з різних предметів та застосовувати їх у практичних ситуаціях. Особливо помітним є позитивний вплив використання технологій віртуальної реальності й інтерактивних ресурсів, які активізують емоційно-вольову сферу учнів та стимулюють пізнавальну активність.

Для визначення довготривалого ефекту від упровадження інноваційних методик було проведено додаткове спостереження за навчальною активністю учнів упродовж двох тижнів після інтегрованого уроку. Спостереження показало, що значна частина школярів продовжила використовувати цифрові освітні ресурси, зокрема Google Earth, інтерактивні карти та геоігри в позаурочній діяльності. Частина учнів проявила ініціативу до самостійного опрацювання суміжних тем, що свідчить про формування сталого пізнавального інтересу.

Враховуючи результати дослідження, учителям географії доцільно застосовувати інноваційні технології, які поєднують мультимедійні, інтерактивні та віртуальні інструменти навчання. Стрімкий розвиток інформаційних технологій, зокрема у сфері мультимедіа, віртуальної реальності та глобальних комунікаційних мереж, зумовлює необхідність їх активного впровадження у сучасний освітній процес для підтримання високого рівня пізнавальної мотивації учнів.

Комплексний світогляд, який формується в процесі вивчення географії, сприяє адаптації особистості до сучасних екологічних і соціальних викликів. Географічна освіта відіграє важливу роль у становленні національної ідентичності, вихованні патріотизму, емоційної стійкості та громадянської активності. З огляду на складну геополітичну ситуацію, саме географічна освіта має забезпечити розвиток критичного мислення, емоційного інтелекту та волевих якостей учнів [1].

Аналіз результатів анкетування та спостережень підтвердив, що формування сталого інтересу до вивчення географії значною мірою залежить від педагогічної майстерності вчителя, зокрема від уміння конструювати урок із урахуванням змістових, методичних і психологічних аспектів навчальної діяльності. Ефективність засвоєння навчального матеріалу визначається тим, наскільки вчитель залучає учнів до активної розумової діяльності, створює позитивний емоційний фон і забезпечує цікаве подання навчального матеріалу. Не менш важливим є й те, з якими емоціями та враженнями учні завершують урок [3].

Висновки. Пізнавальний інтерес виступає ключовим чинником внутрішньої мотивації до навчання, який забезпечує високу пізнавальну активність учнів, стійкість до навчальних труднощів, здатність до саморефлексії та самонавчання. Його цілеспрямоване формування є не лише важливою психолого-педагогічною метою, а й необхідною умовою реалізації компетентнісного підходу в сучасній освіті, зокрема в межах концепції Нової української школи.

Розроблений інтегрований урок із використанням методу проєктів, технологій критичного мислення, інтерактивних карт та VR-засобів довів ефективність інноваційних форм навчальної діяльності у стимулюванні пізнавальної активності учнів. Застосування диференційованого підходу до учнів із різним рівнем навчальної підготовки забезпечує доступність освітнього контенту, сприяє глибшому засвоєнню знань і підвищенню навчальної мотивації.

Отримані результати підтверджують, що інтеграція інноваційних технологій у процес вивчення географії сприяє формуванню сталого пізнавального інтересу, розвитку критичного мислення, творчого потенціалу та самостійності учнів у навчанні.

Список використаних джерел: 1. Жемеров О. О., Блазун В. М. Сучасні технології навчання географії України : метод. посіб. для студ.-географів ВНЗ. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. 32 с. 2. Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: методологічні, змістові та методичні засади : моногр. / за ред. проф. А. А. Сбруєвої. Суми, 2019. 432 с. 3. Крилова Н. Б. Теоретико-прикладні основи формування інтересу до навчання. *Педагогіка і психологія*. 2006. № 2. С. 132–136.

Омельченко Наталя, Давидов Олексій	Візит-центри у національних природних парках України: стан і перспективи розвитку	168
Чижевська Лариса, Карпюк Зоя, Качаровський Роман, Чижевський Тадеуш	Природний рекреаційний потенціал Устилузької ТГ Володимирського району Волинської області	170
Потапова Алла, Семенюк Роман	Розвиток екотуризму як напрям регіонального розвитку Берестечківської територіальної громади ..	172
Єрко Ірина, Мельник Надія, Качаровський Роман, Яцуняк Віктор	Роль історико-культурних ресурсів у розвитку індустрії гостинності: регіональний аспект	175
Безсмертнюк Тарас	Заказники у структурі природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів Дубенського району Рівненської області	177
Мандрик Ірина, Дрищан Дарина	Сучасний стан розвитку туризму в країнах Північної Європи	182

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ

Потапова Алла	Актуальні виклики розвитку географічної науки й освіти у контексті реформування вищої школи	186
Потапова Алла, Кулик Катерина	Дослідження рівня пізнавального інтересу та шляхів його формування на уроках географії	188
Мандрик Ірина, Мичка Ірина	Методичні особливості розроблення компетентісно орієнтованих завдань із географії в 10 класі	190
Дубич Богдан, Потапова Алла	Використання штучного інтелекту під час навчального процесу	192
Мельнійчук Максим, Лажнік Володимир	Використання цифрових карт і геоінформаційних технологій у шкільному курсі географії	193
Маковецька Лариса, Назарук Назар	Освітня цінність краєзнавчого підходу у дослідженні транспортної системи регіону	195
Ткачук Надія	Медіаграмотність у природничій освітній галузі державного стандарту базової середньої освіти	197
Pohrebskyi Taras	Problems of organizing and conducting extra-course work in geography	199
Ткачук Надія, Кошляцький Дмитро	Формування безпекової медіаграмотності учнів у позакласній роботі з географії засобами сучасних медіапроектів	201
Ткачук Надія, Тарасюк Злата	Особливості методики гейміфікації освітнього процесу з географії	203
Мужичок Юрій, Сосницька Ярослава	Інтерактивні форми навчання як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів	205
Поручинська Ірина, Стельмашук Назар, Скороход Орест	Зміст та методика проведення шкільних географічних екскурсій	207
Новосад Оксана, Бандура Станіслав	Компетентнісний підхід як основа формування фінансової відповідальності учнів	209

Капітула Наталія, Качаровський Роман, Слащук Андрій	Поняття методів та форм навчання в сучасній педагогічній науці	211
--	--	-----

**СУЧАСНІ ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ, КАРТОГРАФІЧНІ, ГЕОДЕЗИЧНІ
ТА ФОТОГРАММЕТРИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

Безрук Віктор, Костріков Сергій	Урбогеосистема мегаполісу: модель для стійкого відновлення міського середовища	214
Грицевич Володимир	Атласне картографування адміністративно-територіального устрою регіону	216

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р.)
(українською, англійською, польською мовами)

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за зміст публікацій
та достовірність даних несуть автори

Верстка: В. Й. Лажнік
Коректура: С. О. Пугач
Обкладинка: Н. Бринчук

Підписано до друку 14.11.2025 р. Формат 60x84 ¹/₁₆.
Ум. друк. арк. 18,32. Зам. 488. Тираж 300.
Папір офсетний. Гарнітура Arial. Друк цифровий.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю. М.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.
Тел. моб. 096 61 66 277, e-mail: y.mazhula@gmail.com
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року

